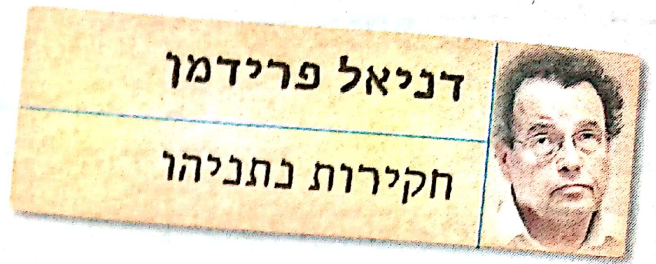

הראוי שהדבר ייעשה תוך הכנות בין הממשלה שלאחר נתניהו לבין האופוזיציה המרכזית.

אזכיר אחרות מבעיות אלה. הראשונה: היועמ"ש, המרכז בידיו סמכויות שבשום מדינה דמוקרטית לא ניתנו לאדם שאיננו נב"ח ציבורי. הצירוף המוזר של סמכות תביעה עם סמכות הייעוץ יצר מצב לא טבעי, שלא לומר חולני, שבו היועץ אחראי על הקירות נתניהו המתנהלות זה שנים. הוא גם אמור להחליט על העמדתו לדין תוך שבמקביל הוא משמש יועץ לנתניהו ולממשלתו. זוהי תופעה שלמיטב ידיעתי אין לה מקבילה בעולם. האם מישהו היה מעלה על הרעת, למשל, שרוברט מולר, החוקר המיוחד של המעורבות הרוסית בבחירות שבהן ניצח דונלד טראמפ, יכהן במקביל כיועץ של טראמפ בכל ענייני הממשל והשלטון בארה"ב?

האחרון שיכול להתלונן

תקופת כהונתו של בנימין נתניהו כנראה מתקרבת לסיימה. הזעם והטרוניות על תרומתה של מערכת המשפט לשקיעתו רחוקים מלהרשים. אך יש לזכור שמערכת המשפט היא גם שזיכתה את נתניהו במעמדו הרם: כאשר התמודד בראשות הליכוד נגד אולמרט בבחירות 2006, הוא נותר באופוזיציה בראשות מפלגה בת 12 מושבים. המערכת המשפטית היא שבעצם הביאה להדחת אולמרט ולעליית נתניהו. הוא האחרון שזכאי להתלונן עליה.

יתר על כן, יחסה של מערכת אכיפת החוק כלפי נתניהו מתון בהרבה מהיחס שלו זכו ראשי הממשלה לשעבר יצחק רבין ואהוד אולמרט. רבין הודח בשל חשבון הרולרים, למרות שהייתה זו עבירה שלא היה עימה קלון ושהייתה קיימת לגביה אפשרות של ברירת קנס. אולם היועץ המשפטי דאז מנע זאת – והביא למהפך שהעלה את מנחם בגין לשלטון. כלפי אולמרט התנהל מדרף חסר כל רסן, שאחד משיאייו היה ההליך חסר ההצדקה של גביית עדות מוקדמת מטלנסקי בבית המשפט, הליך שלמעשה הביא לסיום כהונתו.

יחסה של מערכת המשפט לנתניהו הרבה יותר מתון: די להזכיר את ההכרזה שניתנה עם פתיחת החקירה בפרשת הצוללות ושטיהרה את נתניהו מראש בפרשה זו, שהנסתר בה עדיין רב על הנגלה.

יש לא מעט צדק בטענותיו של נתניהו כנגד ההדלפות נגדו והופעתו של מנדלבליט בראיון הטלוויזיוני עם דנה ויס, אף שהיא צליה שלא לומר שום דבר משמעותי. אך שוב, ההדלפות נגדו הן כאין וכאפס לעומת מה שהיה בתקופת אולמרט, ולא זכור לי שנתניהו התמרמר על כך אז.

ברור שקיימות בעיות המורות הנוגעות למערכת המשפט, לתפקודה, ליחס בינה לבין שאר רשויות השלטון ולפגיעה בזכויות אדם המתרחשת במסגרת המשפט הפלילי. אולם ההתמודדות ההכרחית עם בעיות אלה תוכל להיעשות רק אחרי סיום כהונת נתניהו. ומן

יחסה של מערכת המשפט כלפי נתניהו מתון בהרבה מהיחס לקודמיו, ולכן אינו זכאי לבוא בטענות: היא זו שבעצם סייעה לו לעלות לשלטון כשהביאה להדחת אולמרט

הפרדת הייעוץ מהתביעה חיונית לתפקוד הסביר והבריא של התביעה והייעוץ. במקביל, יש צורך במערכת ביקורת על התביעה. אבל מערך הביקורת שהוקם איכר כל אפקטיביות, והיועץ המשפטי נמצא מחוץ לביקורת – ומעליה. נתניהו ואנשיו מתלוננים כיום על אכיפה מפלה. בנקודות אחרות הצדק עימם: ראוי היה למנות ועדת בדיקה ממשלתית, למשל, למה שהתרחש בימי רות דוד בפרקליטות תל-אביב או בפרשת האזנות הסתר בענייני חיים רמון. אבל נתניהו לא דאג לכך, כשם שלא דאג למערכת הביקורת, בשנים שיכול היה לעשות זאת. כעת צריך להמתין לסיום תפקידו.

אפשר גם לשקול חסינות לראש הממשלה לגבי מעשים שבוצעו קודם לכניסתו לתפקיד – חסינות שלא הייתה חלה על המעשים המיוחסים לנתניהו כעת – ובלבד שתקופת הכהונה תוגבל לשתי קרנציות.

לבסוף, אזכיר את פלישת בית המשפט העליון לתחומי הרשות המבצעת והמחוקקת, לרבות עיסוקו בביטול חוקי-יסוד. גם הטיפול בנושא חשוב זה יצטרך להמתין למערכת שלטונית שלאחר נתניהו, שתפעל בנושאים אלה בדרך ממלכתית, שקולה ועניינית. ■